

I.1.

HATÁROZATTAL JÓVÁHAGYANDÓ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Bevezetés

A településfejlesztési koncepció célja a település jövőképeinek megfogalmazása és a fő fejlesztési irányok, prioritások kijelölése, amelyek - területi vonatkozásait is figyelembe véve - iránymutatásul szolgálnak majd az elkövetkező időszak települési szintű ágazati fejlesztéseivel és a településszerkezeti terv és a településrendezési szabályozás felülvizsgálatához.

A településfejlesztési koncepció a települések hosszú távú fejlesztési elképzeléseit foglalja össze. Feladata olyan célrendszer kialakítása, amely hosszú távra irányt mutat a település lakosságának és vezetésének a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. A településfejlesztési koncepció egyben olyan eszköz, amellyel a települési önkormányzat irányítani tudja, hogy a fejlesztés során honnan hová akar eljutni. Bemutatja azokat a tájékoztató pontokat, amelyek az állandóan változó környezethez való igazodás során a célok megvalósításához vezetnek. Biztosítja a fejlesztések összehangolt megvalósulását; rendszerbe foglalja a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket.

A településfejlesztés központi szereplője és irányítója az önkormányzat. Az önkormányzat mozgásterét jelentős mértékben a központi költségvetési támogatások és pályázati lehetőségek határozzák meg. Ennek következtében a hosszútávra előrettekintő településfejlesztési tervezés (konceptióalkotás) számos bizonytalansággal terhelt:

- A középtávon túl bizonytalanok a területfejlesztés európai uniós és hazai prioritásai és annak forrásai. Az európai területfejlesztési politika prioritásai módosulásával előre láthatóan összességében csökkenni fognak a felzárkóztatásra fordítható források, ezzel egyidejűleg pedig jelentősen nő a helyi erőforrások jelentősége és részaránya.
- Középtávon még kalkulálható, de hosszú távra már bizonytalan a helyi gazdaság által megtermelt jövedelem felhasználásának távlati szabályozása (az állam által meghatározásra kerülő adózási és a támogatási keretfeltételek).
- A vidékfejlesztési politika hatékonyságának problémái, illetve a területi politikában a városfejlesztés érzékelhető prioritásai miatt megtörhet a vidéki települések fejlődése, tovább erősödhetnek a különbségek a városok (különösen a térségközponti városok) és a falusi települések között a lakónépességnek nyújtott szolgáltatások elérhetőségében, választékában és színvonalában.
- 15-20 éves távlatban nehezen előrejelezhető a települések népességének demográfiai és szociális összetétele és annak változása, mivel nagyon sok külső, a településtől független tényező van rá hatással.

1. Jövőkép

A hosszútávra történő tervezés kiindulópontja a település jövőképeinek meghatározása. A jövőkép 15-20 éves távlatban vázolja fel a község elvárt ideális jövőbeli állapotát. A jövőkép megfogalmazása a regionális és kistérségi összefüggések figyelembevételével, de alapvetően a helyi adottságokra, értékekre és érdekekre alapozva történik.

Orgovány jövőképe az alábbiakban foglalható össze:

Orgovány élhető, népességét megtartó, fejlődni képes település, amely otthonos, biztonságos lakóhelyi környezetet és bővülő megélhetési lehetőségeket biztosít polgárai számára. Az itt élők kötődnek a településhez és aktívan tesznek is a község fejlődésért. A munkalehetőségek és a magasabb szintű szolgáltatások biztosítása tekintetében Orgovány tudatosan épít Kecskemét közelségére, ugyanakkor a helyi természeti környezet változatos értékei révén sikeresen „meg is szólítja” a város pihenésre, rekreációra vágyó lakosságát.

1.2. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Társadalmi jövőkép

- Népeségét tartósan megtartani képes település, ahol a családok jó színvonalú megélhetése, ellátási és szolgáltatási feltételei és tartalmas kikapcsolódási, sportolási, szórakozási és művelődési lehetősége egyaránt biztosított.
- A fiatalok helyben maradnak, és itt alapítanak családot, köszönhetően a település által nyújtott kedvező lehetőségeknek.
- Alapfokú oktatás-nevelési, egészségügyi, szociális, igazgatási és ellátási funkciói jó színvonalon biztosítottak saját lakossága számára.
- Megvalósul a leszakadó társadalmi csoportok felzárkózása és integrációja a közösségbe. A szociális szolgáltatásoknak köszönhetően az idős és rászoruló lakók nem szigetelődik el a településen belül, hanem a közösség számon tartott, aktív tagjai maradnak.
- Színes kulturális és közösségi élettel, aktív sportélettel rendelkező település
- A rendszeres helyi programoknak köszönhetően erősödik a közösség összetartó ereje. A befogadó szellemű társadalom őrzi, építi és átadja hagyományait, erősítve a helyi identitást és kötődést.

Gazdasági jövőkép

- A helyben fellelhető munkaerőre építő stabil helyi gazdasággal rendelkezik a település, másrészt kihasználja az ingázással elérhető térségi munkalehetőségeket is.
- Az önkormányzat vagyoni helyzete továbbra is stabil, folyamatosan tud forrást biztosítani fejlesztésekre, felújításokra és pályázati önrészekre.
- A település fejlesztése az önkormányzat érdekei és céljai alapján, átgondoltan és rendszerelvűen történik, elkerülve az ad hoc fejlesztések későbbi problémát.
- Bővül a helyi vendéglátás és idegenforgalom infrastruktúrája (rekreációs turizmus, vendéglátás, események), így az ágazat gazdasági jelentősége is emelkedik.

Környezeti jövőkép

- A Kiskunsági Nemzeti Park táji, természeti értékeinek megőrzése minden téren kiemelt figyelmet élvez. A fokozottan védett, ökológiai funkciójú területek háborítatlansága biztosított.
- A természeti értékekben rejlő potenciál a fenntarthatóság szem előtt tartó rekreációs és ökoturisztikai lehetőségek révén hasznosul.
- A tájhasználat a környezet- és természetvédelem maximális figyelembevételével zajlik. A tájhasználatban a megélhetést és jövedelemtermelést valamint a megőrzést egyaránt lehetővé tevő tájgazdálkodási módok válnak uralkodóvá.
- A település újabb zöldterületekkel gazdagodik, a meglévők megújulnak. A szabadidő aktív eltöltésére alkalmas közösségi terek és szolgáltatások bővülnek. További korszerű pihenő-, játszó- és sportterületek szolgálgják a lakosságot.
- Az önkormányzat és a lakosság együttműködésével az utcák és közterületek rendezettsége javul.
- Teljes körű közműellátás és korszerű hulladékkezelés jellemzi a települést.
- A szolgáltató rendszerek energiahatékonysága nő, a megújuló energiaforrások használata tovább bővül, az intézmények energiahatékonysága tovább javul.
- Növekszik a településen a megújuló energiatermelés és -felhasználás.

1.3. Településfejlesztési elvek rögzítése

A település jövőképeinek eléréséhez vezető hosszú- és középtávú célok, és tervezett beavatkozások, valamint a településrendezési eszközöket érintő változtatások megvalósítása az alábbi általános – horizontálisan érvényesülő – fejlesztési irányelvek figyelembe vételével történik.

Széleskörű partnerségi együttműködés

Fontos, hogy érvényesüljön a településen egyfajta belső egyetértés a fejlesztési irányokat és az azok keretein belül követendő prioritásokat illetően. Ennek feltétele a politikai-, szakmai-, és civil szervezetek, valamint a különböző lakossági rétegek, társadalmi csoportok széleskörű partnerségi együttműködése, hiszen a közösen kidolgozott és értelmezett célok mentén haladva sokkal több esély van a megfogalmazott jövőkép elérésére, a kitűzött célok eredményes megvalósítására, a társadalmi kapcsolatok erősítésére, és a közösségi élet fellendítésére.

Az együttműködés jelent egyrészt egy belső összefogást: amikor a község lakossága közösen határoz meg és valósít meg eseményeket vagy fejlesztéseket; és jelent egy külső (településközi) kapcsolati hálót is.

Egy-egy fejlesztés csak valós lakossági igény és megfelelő lakossági támogatás mellett érheti el célját. A közösségi tervezés megvalósítása a település társadalmi kohézióját is növeli, hozzájárul a civil szféra erősödéséhez, a helyi identitás kialakulásához, s áttételesen a település népességmegtartó erejének növeléséhez is.

Az önkormányzat folyamatosan kommunikál a lakossággal (igényfelmérő és elégedettségi kérdőívek, a honlapon aktív kétirányú kommunikáció) és ezekre reagálva fejleszti szolgáltatásait. A helyi közösségekkel aktívan együttműködve szervezi a község életét.

A folyamatos párbeszédnek keresztül a gazdasági szféra községfejlesztésben való szerepvállalása is megerősíthető.

Integrált megközelítés, egészben való gondolkodás

Egy-egy település életének különböző dimenziói (gazdasági, társadalmi-szociális, környezeti, kulturális) egymással szorosan összekapcsolódnak, ezért az egyes településfejlesztési beavatkozások csak integrált megközelítés alkalmazásával lehetnek igazán hatékonyak.

Olyan összetett gondolkodásra és tervezési szemléletre van szükség, amely képes átlátni a különböző irányultságú fejlesztések egymást feltételező és egymást erősítő összefüggéseit, és azokat a helyi közösséggel, környezettel szervesen összekapcsolódva próbálja megvalósítani. Fontos, hogy egy-egy felismert komplex társadalmi-gazdasági probléma megoldására ugyanolyan komplex fejlesztési beavatkozás szülessen.

Az integrált megközelítés az egyes projektek összefüggéseire is értelmezhetőek. Egyedi projektek, pontszerű községi fejlesztések helyett egymás hatását kölcsönösen erősítő beavatkozások, komplex fejlesztések szükségesek.

Fenntarthatóság

A településfejlesztést hosszú távú folyamatként kell kezelni, amelyben a fenntarthatóság társadalmi, gazdasági és környezeti szinten egyaránt megjelenik. A fenntartható fejlődés elvének alkalmazásával biztosítható, hogy a döntések ne csak rövid, hanem tartós eredményekkel járassanak.

Bármely beruházás esetén lehetőleg már a tervezés fázisában szükséges a gazdasági, üzemeltetési, fenntarthatósági, ökológiai és községfejlesztési szempontok együttes figyelembe vétele és érvényesítése.

A környezeti fenntarthatóság irányába hathat a változatos területhasználat megvalósítása, az épületek energiahatékonyságának javítása, a megfelelő hulladék- és vízgazdálkodás, valamint általánosságban a község életének minden területén az erőforrásokkal való takarékoskodás és a környezeti terhelés csökkentése.

A gazdasági fenntarthatóság többek között a több lábon álló helyi gazdaságban, a prosperáló helyi kis- és középvállalkozásokban ölthet testet.

I.1.

Határozattal jóváhagyandó településfejlesztési koncepció

A települési lakosság számára a társadalmi fenntarthatóság is elengedhetetlen, mely például a szubszidiaritáson alapuló demokratikus döntéshozatalt, a megfelelő életminőség és életkörülmények biztosítását, a szociális jólétet, a működő és összetartó helyi közösségeket jelenti.

Környezettudatos, zöld szemlélet

A környezettudatos szemlélet elterjesztése nemcsak a környezeti károk csökkentése, az élhetőbb környezet miatt fontos, hanem a fogyasztási szokások befolyásolásával, az alkalmazott technológiák iránti igény növelésével a zöld gazdaság piacát, és végső soron megerősödését is szolgálja. A környezetbarát építőanyagok, megújuló energiaforrások alkalmazását, a zöldterületek kialakítását, minőségi megújítását az integrált közösségfejlesztési projekteknél is érvényesíteni kell.

A környezetbarát technológiák alkalmazása a gazdasági szektorban és a közösségi szolgáltatások minden területén fontos cél, különösen a hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás, szennyvízkezelés és közösségi közlekedés fejlesztése vonatkozásában.

A környezetkímélő energetikai rendszerek preferálása, a megújuló energiaforrások használatának támogatása: Az önkormányzati tulajdonú épületek, intézmények felújításával mintaadó projektek létrehozása a feladat, a lehető leghatékonyabb energetikai beavatkozások előnyben részesítésével.

A szemléletformálásban fontos a lakosság tájékoztatása a szelektív gyűjtés, a komposztálás és a hulladékminimalizálás lehetőségeiről; valamint a környezettudatosság kiemelt kezelése az óvodai és iskolai helyi nevelési programokban.

Esélyegyenlőség

A település működésekor érvényre kell juttatni az esélyegyenlőségi szempontokat, kiemelt figyelmet kell fordítani az egyes esélyegyenlőségi csoportokra (hátrányos helyzetűek, idősek, nők, romák, fogyatékkal élők).

Az esélyegyenlőség horizontális érvényesítésével mindenki számára biztosítani kell a község használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket és mindenekelőtt a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat.

A szolgáltatások elérhetővé tételére, az akadálymentesítésre kell törekedni nemcsak az új beruházások, a bővítések, átalakítások során is. Az új projektek során biztosítani kell a teljes körű – fizikai, infokommunikációs – akadálymentesítést is.

Hatékony fejlesztések

A településfejlesztés során kiemelt fontosságú alapelv a helyi, már rendelkezésre álló erőforrásokra építkezés, valamint a költséghatékonyság biztosítása. A hatékony községfejlesztés érdekében a településeknek reálisan kell felmérniük gazdasági és humán erőforrásaikat. A hatékonyság érdekében nemcsak új erőforrások bevonására, de a meglévő kihasználatlan erőforrások hasznosítására (kihasználatlan ingatlanok hasznosítása, helyi termelési tapasztalatok hasznosítása) is törekedni érdemes.

Minőségi szemlélet, igényesség

Az élhető és vonzó kisközösségi környezet biztosításának egyik sarokpontja, egyben a népességmegtartás alapvető feltétele az igényes, minőségi környezet kialakítása, kiterjesztése és nem utolsósorban a fenntartása. A lakosság érzékenyítése is hozzájárulhat a minőségi környezet megóvásához és a saját környezetük igényes kialakításához. Ehhez segítséget nyújthatnak a közös településszépítési akciók.

2. Célok

E fejezetben megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok és feladatok, melyek megvalósítása révén elérhető a jövőkép.

Először a település átfogó fejlesztését szolgáló célok kerülnek meghatározásra. Az átfogó célok kijelöli a település legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait. Ezek tovább bonthatóak olyan részcélokra, melyek az átfogó célok megvalósulását szolgálják. Egy-egy rész cél sok esetben nem kizárólag egy átfogó cél elérését szolgálja, hanem több átfogó cél elérését is elősegíti. Ugyanakkor előfordulhatnak olyan horizontális célok is, melyek a célrendszer egészét érintik, alapvető megfontolásokat, elvárásokat és kritériumokat fogalmaznak meg (pl. identitástudat erősítése, vagy közlekedési és közmű infrastruktúra fejlesztése).

A fejlesztési irányelvek valamennyi célt áthatják és meghatározzák az egyes célok elérési módját.

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Az átfogó vagy stratégiai célok azokat középtávú fejlesztéspolitikai célokat rögzítik, amely a jövőkép elérése érdekében az elkövetkező 15-20 évben a településfejlesztés súlypontjai lesznek. Ezek a célkitűzések Orgovány esetében a következők:

- *I. Települési szolgáltatások színvonalának emelése*
- *II. Lakóköznyezet vonzóbbá tétele*
- *III. Községi élet fejlesztése, helyi identitás erősítése*
- *IV: Helyi gazdaság élénkítése, vállalkozásbarát környezet kialakítása*
- *V. Természeti és táji értékek megőrzése, környezettudatosság erősítése*
- *VI. Térségi, városkörnyéki együttműködés erősítése*

A célok alábbi kifejtési rendszere nem fontossági sorrend, hiszen egymással összehangolt megvalósításuk elengedhetetlen feltétel a település kívánt jövőképeinek eléréséhez, valamint fenntartható fejlődéséhez.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

I. Települési szolgáltatások színvonalának emelése

- *A közösségi intézmények infrastrukturális korszerűsítése*
A kor követelményeit követő intézményi háttér javítja a szolgáltatás hatékonyságát, csökkenti a fenntartási költségeket, javítja a szolgáltatást igénybe vevők elégedettségét
 - Intézmények folyamatos korszerűsítése.
 - A Művelődési Ház műemléki felújítása
 - Megújuló energiaforrások hasznosítását célzó önkormányzati fejlesztések megvalósítása.
- *A humán közszolgáltatások (oktatás, kultúra, egészségügy, szociális ellátás) minőségének igényekhez igazodó fejlesztése*
- *Helyi úthálózat fejlesztése*
A meglévő, rossz állapotú belterületi utak felújítása, illetve a burkolatlan utak szilárd burkolattal történő ellátása.
További rendezett parkolók kialakítása a Kossuth Lajos utca mentén.
- *A közműhálózat hiányzó elemeinek kiegészítése*
Az optikai hálózat kiépítése a településen.
A természetileg érzékeny területeken a korszerű közműpótló berendezések elterjedésének előmozdítása

I.1.

Határozattal jóváhagyandó településfejlesztési koncepció

II. Lakókörnyezet vonzóbbá tétele

- *A településközpont látványosabbá, karakteresebbé tétele, valódi közösségi térré alakítása*
 - A közösségi épületek településesztétikai szerepének erősítése: műemléki vagy helyi védettség alatt álló épületek értékmegőrző felújítása, közintézmények jó karban tartása.

Kossuth Lajos utca településképi megjelenésének javítása (reklámok, hirdetések, üzletportálok)

Korszerű, igényes utcabútorok elhelyezése (buszmegállók, padok, kerékpártárolók, szemetek).
- *A települési épületállomány korszerűsítésének közvetett előmozdítása*
 - A beépítésre szánt területeknek nem pazarló, hanem csak kismértékű növelésével elérhető, hogy a belső településrészek rosszabb állapotban lévő épületeit is megvásárolják, felújítsák, vagy helyükön újakat emeljenek, ezáltal a község belső területei is megújulhatnak.
- *Települési közterületek és zöldterületek fejlesztése*
 - A parkosított területek kiterjesztése, a zöldfelületek folyamatos gondozása.
 - A közterületek zöldfelületi jellegének erősítése, kertészeti eszközökkel egységes zöldfelületi rendszert létrehozása.
 - Utcafásítással elősegíteni a rendezettebb utcakép kialakulását.
 - A gyalogos úthálózat, járdák mind teljesebb kiépítése
 - A vízelvezető árkok rendbetételének folytatása
- *Közösségi terek fejlesztése*
 - Az intézménykertek modernizálása, zöldfelületeik minőségi javítása és esztétikai értékük növelése.
 - Közösségi sportterületek fejlesztése és további rekreációs területek kialakítása.
 - Közterületi játszóterek kialakítása.
 - Utcabútorok karbantartása, és a közösségi igényeknek megfelelő helyeken újak kihelyezése.

III. Közösségi élet fejlesztése, a helyi identitás erősítése

- *A helyi közösségi élet fejlesztése*
 - Helyi kulturális programkínálat bővítése, a helyi lakosság változatos igényeit kielégítő kulturális programok szervezése (kiállítások, felolvasó estek, színi előadások).
 - Fiataloknak és időseknek egyaránt programot biztosító rendezvények (falunap, családi sport nap, majális) révén rendszeresen összehozni a falubelieket.
 - Aktív, lelkes egyesületeken keresztül a szervezeti háttér megteremtése.
- *Fizikai aktivitást szolgáló rekreációs lehetőségek kínálatának bővítése;*

A helyi sportélet fejlesztése, az egészséges életmód térnyerésének előmozdítása

A szervezeti háttér megteremtése

A sport- és rekreációs infrastruktúra fejlesztése: aktív pihenőpark és közösségi tér kialakítása a sportpálya mellett (játszótér – sporttér – rendezvény tér).
- *A lokálpatriotizmus erősítése*
 - A helyi hagyományokat, szokásokat felélesztő közösségi programok, rendezvények szervezése
 - A település és a környék természeti és környezeti értékeinek bemutatása, ismertetése elsősorban a fiataloknak szervezett programokkal.
- *A civil szerveződések támogatása, működési hatékonyságuk erősítése*
 - A község lakóinak és szervezeteinek a gazdasági és társadalmi életbe való hatékony bekapcsolódásának elősegítése
 - A civil szervezetek bevonása a településfejlesztésbe, a közös célok megvalósításába.

- A közösség-vezérelt helyi fejlesztések támogatása;
- A civil szervezetek együttműködésének ösztönzése, hiszen egymást segítve, egymásra támaszkodva eredményesebben tudják megszólítani, és mozgósítani a lakosságot
- *A társadalmi integráció elősegítése*
 - Képzések szervezése, tanfolyamok elérhetővé tétele szükséges a tartósan munkanélküliek, hátrányos helyzetűek számára.

IV. Helyi gazdaság élénkítése, vállalkozásbarát környezet kialakítása

- *A helyi gazdaság erősítése.*
A helyi adottságokon alapuló gazdasági tevékenységek támogatása.
 - A családi és kisvállalkozások működésének elősegítése.
 - A helyben előállított agrártermékek feldolgozásának ösztönzése.
 A helyi vállalkozások együttműködésének elősegítése információ-szolgáltatással, tanácsadással.
- *A mezőgazdasági termelés helyi feltételeinek javítása.*
A termelők társulásán és összefogásán alapuló, integrátori szerepű termelő, feldolgozó és értékesítő társulások működésének segítése.
A termelőket összefogó, érdekeiket a termesztésben, tárolásban, szállításban és az értékesítésben képviselő és segítő szervezetek (szövetkezet) létrehozása, illetve megerősítése.
A speciális helyi termékek előállításának támogatása (bodza, spárga).
A külterületi utak folyamatos karbantartása.
- *A természeti és a területi adottságokat kihasználó turizmusfejlesztés.*
 - A falusi, illetve tanyai turizmusra épülő szálláshelyek és programkínálat bővítésének ösztönzése.
 - Hagyományőrző agro turisztikai fejlesztések megvalósítása (hagyományőrző állattartás- állatbemutató- simogató, hagyományos termékfeldolgozás, kapcsolódó népi iparművészet, vendéglátás).
 - Az ökoturizmusban rejlő potenciál kihasználása fejlesztése (természetvédelmi területek, és azok élővilágának bemutatása)
 - A meglévő gyalogtúra útvonalakhoz további turisztikai programok, látványosságok és szolgáltatások kapcsolása.
 - Erdei iskola megvalósítása a táj értékeinek bemutatására
 - A fejlesztések és szolgáltatások olyan színvonalon valósuljanak meg, hogy egyedi turisztikai arculattal ruházzák fel a települést.
- *Hatékony, szervezett településmarketing*
Célok és elképzelések kidolgozása.
A települést és környékét bemutató népszerűsítő kiadványok készítése.
Az interneten való folyamatos megjelenés biztosítása.
 - Minőségi tájékoztatás és kommunikáció.

V. Természeti és táji értékek megőrzése, környezettudatosság erősítése

- *A természeti és táji értékek védelme, megőrzése.*
 - A védett területek területhasználatát úgy kell alakítani, hogy az értékek ne károsodjanak.
 - A természetvédelemmel összehangolt tájhasználat kiterjesztése a védett területek környezetére.
 - Az értékes táji, természeti területek védelme érdekében környezetkímélő gazdálkodási módszerek elterjesztése (vegyszermentes növénytermesztés támogatása, ökológiai gazdálkodásra való ösztönző lépések bevezetése)
- *Környezet- és természetvédelmi szemlélet erősítése.*
 - A helyi természeti értékeket bemutató programok szervezése a Nemzeti Park Igazgatóság szakembereinek vezetésével.

- Környezettudatosságot erősítő előadások szervezése a lakosság részére.
- A környezettudatos szemlélet (vízfogyasztás optimalizálása, szelektív hulladékgyűjtés, ökológiai növénytermesztés stb.) tudatosítása szemléletformáló és ösztönző akciókkal.
- Településszépítési-, környezetfásítási akciók megvalósítása a lakosság bevonásával.
- A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése a település teljes területén.
- A klímaváltozás kedvezőtlen hatásait csökkentő helyi alkalmazkodási stratégiák meghatározása (zöldterület fejlesztési program, helyi termék előállítás és fogyasztás elősegítése, házi komposztálás és csapadékvíz gyűjtés lehetőségének biztosítása, talajvédő fölművelési módszerek népszerűsítése).

VI. Településközi, térségi kapcsolatok erősítése

- *A térség jelentősebb igazgatási, gazdasági és szellemi központjaihoz fűződő kapcsolatrendszer elmélyítése.*
 - A térségben munkalehetőséget biztosító foglalkoztatási központok jó színvonalú elérhetőségének biztosítása.
 - A munkába járás infrastrukturális feltételeinek biztosítása gyakori helyközi járatok, kulturált várakozóhelyek kialakításával.
- *Térségi együttműködés a turisztikai kínálat szélesítése érdekében.*

Közös koncepció mentén kialakított marketing és turisztikai stratégia
Térségi kerékpárút hálózat fejlesztése.
Települések határain átnyúló kulturális programok szervezése.
- *Közös stratégia mentén megvalósított térségi programok a gazdaság és a közszolgáltatások terén.*

Településközi összefogás a helyben előállított (kézműves és élelmiszeripari) termékek helyi termékláncon keresztül történő értékesítésére.

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Az előző fejezetekben bemutatottak szerint a jövőkép megvalósítást hat átfogó cél szolgálja. Az átfogó célok megvalósítást specifikus részcélok segítik elő. A részcélok további intézkedésekre bonthatók.

Orgovány jövőképe	
Orgovány élhető, népességét megtartó, fejlődni képes település, amely otthonos, biztonságos lakóhelyi környezetet és bővülő megélhetési lehetőségeket biztosít polgárai számára. Az itt élők kötődnek a településhez és aktívan tesznek is a község fejlődésért. A munkalehetőségek és a magasabb szintű szolgáltatások biztosítása tekintetében Orgovány tudatosan épít Kecskemét közelségére, ugyanakkor a helyi természeti környezet változatos értékei révén sikeresen „meg is szólítja” a város pihenésre, rekreációra vágyó lakosságát.	
A jövőkép elérését szolgáló	
Átfogó célok	Részcélok
<i>I. Települési szolgáltatások színvonalának emelése</i>	A közösségi intézmények infrastrukturális korszerűsítése
	A humán közszolgáltatások (oktatás, kultúra, egészségügy, szociális ellátás) minőségének igényekhez igazodó fejlesztése
	Helyi úthálózat fejlesztése
	A közműhálózat hiányzó elemeinek kiegészítése
<i>II. Lakókörnyezet vonzóbbá tétele</i>	A településközpont látványosabbá, karakteresebbé tétele, valódi közösségi térre alakítása
	A települési épületállomány korszerűsítésének közvetett előmozdítása
	Települési közterületek és zöldterületek fejlesztése
	Közösségi terek fejlesztése
<i>III. Közösségi élet fejlesztése, helyi identitás erősítése</i>	A helyi közösségi élet fejlesztése
	Fizikai aktivitást szolgáló rekreációs lehetőségek kínálatának bővítése
	A lokálpatriotizmus erősítése
	A civil szerveződések támogatása, működési hatékonyságuk erősítése
	A társadalmi integráció elősegítése
<i>IV. Helyi gazdaság élénkítése, vállalkozásbarát környezet kialakítása</i>	A helyi gazdaság erősítése
	A mezőgazdasági termelés helyi feltételeinek javítása
	A természeti és a területi adottságokat kihasználó turizmusfejlesztés
	Hatékony, szervezett településmarketing
<i>V. Természeti és táji értékek megőrzése, környezettudatosság erősítése</i>	A természeti és táji értékek védelme, megőrzése
	Környezet- és természetvédelmi szemlélet erősítése
<i>VI. Térségi, városkörnyéki együttműködés erősítése</i>	A térség jelentősebb igazgatási, gazdasági és szellemi központjaihoz fűződő kapcsolatrendszer elmélyítése
	Térségi együttműködés a turisztikai kínálat szélesítése érdekében
	Közös stratégia mentén megvalósított térségi programok a gazdaság és a közszolgáltatások terén

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Orgovány sajátosságaiból és települési méretéből adódóan jelenkori fejlődésüket, igényeiket és céljaikat tekintve az egyes lakóterületi településrészek igényei markánsan nem válnak el egymástól. Egyes fejlesztések természetesen konkrét helyszínekhez vagy területekhez köthetőek, de ezek sem településrész specifikusak. Akár pontszerűek, akár hálózatos területi beavatkozások, akkor is a település egésze szempontjából szükségesek és értelmezendők.

A fejlesztési célok és területek szempontjából összesen három részre indokolt osztani a települést:

- a településmag
- a központi belterület egyéb részei
- külterület

Az alábbi táblázat szemlélteti a részcélok és a településrészek közötti kapcsolatok erősségeit. Jól látható, hogy a részcélok között vannak konkrét településrészekhez tartozó és vannak a település egészére vonatkozó általános érvényűek is.

A településközpont a Kossuth Lajos utca mentén, mintegy 800 m hosszan húzódik. Itt található a község közintézményei és a fontosabb kereskedelmi, szolgáltató egységei. Ez a terület képviseli Orgovány „arcát”. Az idegenek az itteni benyomásuk alapján alkotnak képet a községről. A helyiek számára pedig a településhez fűződő kapcsolataik legfőbb színtere, helyi identitásuk egyik fő forrása.

A külterületen élő lakosság számára is biztosítani kell az emberhez méltó életfeltételeket, környezetet. Az oktatás, kultúra, humán infrastruktúra, a szociális szolgáltatások, az egészségügy fejlesztésére vonatkozó részcélok belterületen valósulnak meg, de lehetővé kell tenni a külterületen élők számára is azok elérhetőségét, használatát.

A külterületek vonatkozásában fontos az egyedülálló idősok rendszeres segítésére a tanyagondnoki szolgálat fenntartása, fejlesztése.

A külterület abból a szempontból is kiemelt figyelmet érdemel, hogy majd fele természetvédelmi oltalom alatt áll illetve kevésbé háborított, extenzív tájhasználatú természeti területként van nyilván tartva. A természeti értékek megőrzése érdekében a község egyéb részein is törekedni kell a környezetkímélő gazdálkodás előtérbe helyezésére.

3. Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A koncepció kiindulási alapjául szolgáló területi, infrastrukturális, társadalmi, gazdasági, gazdálkodási, táji és környezeti adatok összefoglaló eredményeit tartalmazó Megalapozó Vizsgálat a 314/2012. (XI. 8.). Korm. rendelet 1. mellékletében előírt tartalmi követelményeknek megfelelően aktuális alapadatok felhasználásával készült, így megfelelő alapot képez a településrendezési eszközök elkészítéséhez.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A koncepcióban bemutatott célrendszerek és koncepció szintű javaslatok hálózatos- és intézményi műszaki infrastruktúra jellegű területigényes elemeket nem tartalmaznak.

Jelentős településszerkezeti változások nem indokoltak a koncepcióban megfogalmazottak megvalósítására. Nagyobb kiterjedésű újonnan beépítésre szánt területek kijelölése nem szükséges.

A tervezett fejlesztések a meglévő beépítésre szánt területek optimális felhasználása mellett kisléptékű településszerkezeti módosításokkal megvalósíthatóak.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Orgovány településképinek védelméről szóló 24/2017.(XII.29.) önkormányzati rendelete intézkedik az épített örökség helyi védelméről és biztosítja az örökségi értékek fenntartható fejlesztését.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek és a műemlék művelődési ház védelme országos érvényű jogszabályok alapján biztosított.

A táji és természeti értékek védelme országos érvényű jogszabályok alapján és a helyi építési szabályozáson keresztül biztosítható.

4. A megvalósítás eszközei és azok nyomonkövetése

4.1. koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A fejezet azon önkormányzat által végzett, nem beruházási jellegű tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési koncepcióban, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését.

Helyi adópolitika

A helyi gazdaságfejlesztés egyik legfontosabb önkormányzati eszköze a helyi adópolitika, ezen belül is a helyi iparüzési adó mértékének szabályozása. Az önkormányzat adópolitikája egyrészt a tervezett önkormányzati fejlesztésekhez szükséges saját erő biztosítása miatt fontos szempont, másrészt azonban a befektetésösztönzési és vállalkozástámogatási célok megvalósításának is fontos eszköze. A helyi adó- és illetékkedvezményekkel bizonyos esetekben mobilizálható a magántőke, amelyet a településrendezési szerződésben rögzíthetnek (tervalku).

A helyi adópolitika célja, hogy új ipari vállalkozások településre vonzásával, illetve a már itt lévő vállalkozások megerősítésével új munkahelyeket teremtsen, és hosszú távon növekedjenek az önkormányzati adóbevételek.

Szabályozási tevékenységek

Fontos településfejlesztési eszköz az önkormányzat számára a településszerkezetet irányított, tudatos formálására. Közterületek kiszabályozásával (útszélesítés, új utca nyitása), építési telkek alakításával és az építési paraméterek meghatározásával alapvető ráhatása van egy-egy szűkebb településrész, vagy akár az egész település jövőjére.

Településfejlesztési és -rendezési szerződés

A nem fejlesztési jellegű tevékenységek közül gyakran alkalmazott eszköz a településrendezési szerződés eljárás, amely önkormányzati partnerségen alapuló, a magánkezdeményezésű fejlesztő projektek és az önkormányzat közötti viszonyt meghatározó együttműködés.

A településrendezési szerződés lehetővé teszi, hogy egyes beruházások esetén, amely a település területén zajlik le, a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés kössen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír.

Ezen egyezségek célja, hogy a Képviselőtestület építési jogokat biztosító - településszerkezeti tervi, szabályozási tervi jóváhagyásáról szóló - döntései nyomán felértékelődő területek ingatlan-érték különbözetének egy része az Önkormányzat közcélú fejlesztéseire legyen fordítható. A megegyezések eredményeképp a település közcélra - pl. zöldfelületek, parkolók, játszótér létesítése intézményfejlesztés céljára - felhasználható telkekhez, ingatlanokhoz jut.

Kiszámítható helyi szabályozási környezet

Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.

Arculatformálás és településmarketing

Egy település pozitív megjelenéséhez, népszerűsítéséhez egyre nagyobb szükség van a „beazonosíthatóságra”. A település speciális értékeit, adottságait és lehetőségeit tudatos és jól felépített marketing-kommunikációs stratégia segítségével lehet széles körben megismertetni.

Az egységes települési arculat a helyi lakosság, a gazdasági szereplők felé is komoly üzenettel bír. A helyi lakosok és vállalkozások a településsel kapcsolatos döntéseikben – a korábbi racionális, funkcionális megközelítés helyett – sokkal nagyobb hangsúlyt kapnak ma már az érzelmi, mentális és pszichológiai hatások. Egyre fontosabb cél, hogy a település pozitív asszociációkat váltson ki.

A sikeres marketing nem kizárólag egy-egy új befektetés megvalósulásához járul hozzá, de a településen működő gazdasági társaságok tevékenységét, ismertségét és az irántuk táplált bizalmat is erősítheti aktuális és potenciális üzleti partnereik körében, ezzel közvetett módon hozzájárulva a helyi gazdaság fejlődéséhez is.

A települési marketingstratégiának az alábbi célokat kell szolgálnia:

Egyértelműen beazonosíthatóvá és vonzóvá kell tennie a települést.

Javítani az önkormányzat külső kapcsolatrendszerét.

Befektetőket vonzani.

Növelni a település lakóinak büszkeségét, erősítve ezáltal kötődésüket.

Környezetvédelmi program

Tekintettel Orgovány közigazgatási területen lévő védett természeti területek nagy kiterjedésére indokolt, hogy olyan természet- és környezetvédelmi intézkedési terv is készüljön, amely rögzíti a hatékony védelem érvényesítését szolgáló helyi szintű feladatokat, elősegíti a helyi társadalom aktív részvételét a védelem és fejlesztés szempontrendszerének összehangolásában, illetve rögzíti a környezet- és természetvédelmi szemlélet erősítése érdekében szükséges intézkedéseket. A környezet védelméért tett lépéseket összehangoltan, a lehető leghatékonyabban ennek birtokában tudja megtenni a község önkormányzata és lakossága.

Térdégi együttműködés

A szomszédos, illetve a környező önkormányzatokkal való szoros együttműködés számos olyan fejlesztési program és beruházás megvalósulását segítheti elő, amelyre az önkormányzatnak önmagában nem lenne esélye. Ide tartozik a közös kitörési pontok keresése, ami a sokoldalú, komplex szolgáltatási kínálat megteremtésében rejlő vonzerőt használja ki (pl. turizmusfejlesztés).

Pályázatfigyelés, pályázat készítés

A község önkormányzatának anyagi lehetőségei behatároltak, ezért kiemelt szerep jut az Európai Unió, illetve állami forráslehetőségek elnyerésének. Emiatt a naprakész pályázatfigyelés, pályázatok írása az Önkormányzat fontos feladata.

Egyéb önkormányzati kezdeményezések

A települési környezet szépítése, élhetőbbé tétele szempontjából és nem utolsósorban szemléletformáló hatással bír egy-egy köztisztasági program, vagy lakossági virágosítási kampány szervezése.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési koncepcióban foglalt célok érvényesülése érdekében a község képviselőtestületének évi rendszerességgel érdemes áttekinteni az időközben elvégzett településfejlesztési tevékenységeket és döntéseket. Folyamatosan nyomon kell követni a fejlesztések megvalósulását, az elért eredményeket elemezni és értékelni kell.

Az éves áttekintés során figyelembe kell venni a felmerült lakossági igényeket, valamint településfejlesztés jogszabályi változásából eredő kötelezettségeket.

A felmerült változtatási igényeket rendszerezni kell és értékelni azok társadalmi, gazdasági, műszaki valamint környezeti vonatkozásait. A feltételek változásának visszacsatolását meg kell valósítani a koncepcióba.

A monitoring célja, hogy az önkormányzat a mindenkori változó helyzethez és feltételekhez igazodóan tudja meghozni aktuális fejlesztési és rendezési döntéseit, ezzel elősegítve a fejlesztési elképzelések hatékony megvalósítását.

A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a koncepció esetleges szükséges módosításáig:

- Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzéseinek elérése érdekében.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- Figyelemmel kell kísérni a külső (gazdasági, támogatáspolitikai) környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Szükség esetén az önkormányzat – képviselő-testület – korrigálhatja a koncepciót az elért eredmények és a külső környezet esetleges változásainak megfelelően.
- A koncepció előkészítését szolgáló megalapozó vizsgálat számszerűsíthető illetve mérhető tematikus elemeinek időszakos aktualizálása és az eredmények kiértékelése átfogó képet ad a település aktuális helyzetéről.
- A fejlesztési koncepció felülvizsgálata, aktualizálása tízévenként szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.